

I. ORSZÁGGYŐLÉS

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. évi törvény (a továbbiakban: Info tv.) az Alaptörvény VI. cikkének végrehajtása érdekében meghatározta az információs jogok érvényesülését szolgáló alapvető szabályokat, valamint e szabályok hatékony kikényszeríthetőségének eszközszerét. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése rendelkezik arról is, hogy a személyes adatok védelméhez és a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését a sarkalatos törvénnyel létrehozott, független hatóság, vagyis a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH, Hatóság) ellenőrizi, mely szerv jogállására, valamint feladat- és hatáskörére vonatkozó szabályokat ugyancsak az Info tv. határozta meg.

2017. feladata az új Uniós Adatvédelmi Rendeletre való felkészülés

A 95/46/EK irányelv tapasztalatai egyértelművé tették, új adatvédelmi szabályozásra van szükség, ugyanis az Irányelv nem akadályozta meg, hogy az Unió tagállamaiban az adatvédelem végrehajtása széttagolt módon valósuljon meg, illetve jogbizonytalanság alakuljon ki. Széles körben alakult ki az a benyomás, hogy a természetes személyek jelentős kockázatnak vannak kitéve az online környezetben, az eltérő védelmi szinteket eredményező tagállami átültetés az adatok szabad áramlásának útjában állhat, ezek az eltérések a gazdasági tevékenységek akadályát jelenthetik, amelyek torzíthatják a versenyt és a hatóságokat is hátráltatják feladataik ellátásában.

Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27. napján négyéves előkészületet követően fogadta el az új adatvédelmi csomagot:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet, GDPR)
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről.

A Rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó, nem igényel tagállami átültetést. A Rendelet 2016. május 24. napjától hatályos, azonban 2018. május 25. napjától lesz alkalmazandó. A (171) preambulum bekezdés alapján a Rendelet alkalmazásának időpontja előtt megkezdett adatkezelést összhangba kell hozni a rendelettel, amely nagy, széleskörű, minden részletre kiterjedő felkészülést igényel a hatóságtól.

Az intézményrendszer új szereplője az Európai Adatvédelmi Testület, amelynek nem csupán koordinatív, tanácsadó szerepe lesz, hanem kikényszeríthető döntéseket is fog hozni. E Testület lép az eddigi 29-es munkacsoport helyébe. Nagy szerepe lesz a vitarendezési mechanizmusnak, amelynek keretében a hatóságok közti egyet nem értés esetén a Testület hozza meg a kötelező erejű döntést.

Az uniós adatvédelmi hatóságok életében a 2017-es esztendő egyértelműen a felkészülés jegyében telt. Négy év előkészítés után 2016-ban elfogadásra került az uniós adatvédelmi reform csomag két eleme, a GDPR és a Bűnügyi Irányelv, és mindkét uniós jogszabály 2018 májusában lép életbe azzal a különbséggel, hogy míg a rendelet közvetlenül alkalmazandó, addig az irányelv szabályait a nemzeti jogrendekbe át kell ültetni.

Az uniós adatvédelmi reform célja a gyors technológiai fejlődés és a globalizáció kihívásaira adott megfelelő válasz, mely a gazdasági fejlődést előmozdítja, segíti és semmiképp sem gátolja. Az adatvédelmi szabályok egységes alkalmazása megakadályozza a visszaéléseket, „ügyeskedéseket”, az adatkezelők a jövőben már nem válogathatnak az uniós országok között költség, vagy egyéb könnyítések miatt, hiszen az elvárások és a szankciók – adatvédelmi szempontból – az Unión belül mindenhol ugyanazok vagy hasonlóak lesznek.

A 2017-es esztendő a hatóság életében a napi munka mellett a GDPR-ra való felkészülés jegyében telt.

Az Infotv. 25. §-a rendelkezik a belső adatvédelmi felelősök konferenciájáról, mely minden évben megrendezésre kerül hatóságunknál. A konferencia létrehozásával a jogalkotó célja a Hatóság és a belső adatvédelmi felelősök közötti rendszeres szakmai kapcsolattartás biztosítása.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság adatai

Törzskönyvi száma: 795779.

ÁHTI azonosító száma: 331717

honlapjának címe: www.naih.hu.

A Hatóság fejezeti jogosítványokkal rendelkezik, vállalkozási tevékenységet nem folytat, gazdasági társaságban nem vesz részt, alapítványt nem támogat, letéti számlát nem vezet. Felügyelete alá alapítvány, közalapítvány, közhasznú társaság, gazdasági társaság, egyéb intézmény nem tartozik.

Önállóan működő, önálló gazdálkodó szervezettel rendelkező, autonóm államigazgatási szerv.

Alapító okiratában és az Infotv.-ben meghatározott feladata, hogy független és önálló szervezetként, külső befolyástól mentesen, pártatlanul, a Magyarország Alaptörvényében biztosított alapvető jogokat, nevezetesen a személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülését elősegítse és ellenőrizze. Az információs jogok közös felügyeletére irányuló hagyományos magyar jogi megoldás változatlanul érvényben maradt. Az Infotv. értelmében a NAIH a korábbi, ombudsmani mozgásteren túlmenően a bírságot is magába foglaló hatósági jogkörrel rendelkezik.

A törvényből következő, kötelező feladataink ellátását, valamint céljaink megvalósítását segítette az Országgyűlés által elfogadott 2016. évi XC. törvény Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló törvény.

Feladatkör, tevékenység

Hatóságunk az Alapító okirataiban foglalt kötelezettségek végrehajtásának 2017. évre vállalt szakmai feladatait a hatósági gazdálkodás folyamatos likviditásának fenntartásával, a tervezési prioritások figyelembe vételével, az ésszerűséget, takarékoságot és hatékonyságot szem előtt tartva valósította meg.

Ebben az évben az elektronikus iktatókönyvben összesen 6 273 iktatott ügyiratot vett nyilvántartásba a NAIH, ez 530 ügyel kevesebb, mint az előző évben. A csökkenés egyértelmű oka az, hogy az adatvédelmi nyilvántartásba érkező bejelentések egyre nagyobb

arányban érkeznek iktatást nem igénylő elektronikus úton. Az adatvédelmi nyilvántartásba 2017 során minden korábbinál több, összesen 26.728 ügyet dolgoztunk fel, ebből „csupán” 2 522 irat igényelt iktatást. Az adatok részletes ismertetése és elemzése során is megfigyelhető lesz, hogy a NAIH egyéb érdemi feladatait érintő ügyeiben nem következett be számbeli csökkenés, sőt egyes területeken – éppen ellenkezőleg – markáns ügyszámnövekedés mutatkozik.

Az ügyeink közül 2017 során 68 ügyben folyt hatósági eljárás. A nyilvántartott 6 273 ügyünk közül 2 792 bejelentést vizsgálati ügyként kezeltünk. A vizsgálati ügyeink száma az előző évekhez képest is tovább emelkedett, ez évben 130-al.

A további ügyfajták a NAIH Infotv.-ben szereplő feladatköreit érintik, melyek jellemzően az adatvédelmi nyilvántartás vezetésével összefüggő ügyek, a jogalkotással kapcsolatos tevékenységeink, jogszabály-véleményezés, a nemzetközi ügyek, a belső adatvédelmi felelősök konferenciája, az adatvédelmi audit és BCR ügyek, a titokfelügyelettel kapcsolatos ügyeink, valamint a Hatóság üzemeltetésével, gazdálkodásával összefüggő belső ügyiratok, illetve ügyviteli iratok voltak.

Az ügyeink információs jogok szerinti megoszlása a következő: adatvédelmet érint 2 422 (65%). Információs szabadságot érint: 746 (20%), mindkét alapjogot érintette: 130 (4%), egyéb, a Hatóság más feladatkörébe tartozó ügy: 400 (11%) és az itt figyelembe nem vett, az adatvédelmi nyilvántartást érintő ügyek száma 2 575 volt. Az információs jogokat érintő ügyek száma emelkedett. A közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való alapjogot valamilyen formában a beérkezett ügyek összesen 24%-a, összesen mintegy 876 ügy érintette, amely pont 100-zal több, mint a korábbi évben. Ez összességében azt jelenti, hogy mind az adatvédelmet, mind az adatnyilvánosságot érintő ügyek száma emelkedett.

2017 során 321 jogszabály-véleményezést érintő ügyünk volt, 21-el több az előző évinél.

A Hatóság jogalkotási monitoring rendszert működtet, és rendszeresen figyelemmel kíséri az információs jogokat érintő kodifikációs tevékenységet, és amennyiben az szükséges, hivatalból véleményezi a hozzánk el nem küldött jogszabálytervezeteket, vagy az országgyűlési tárgysorozatba vételt követően benyújtott módosító javaslatokat.

A 2017. év során vizsgált ügyeinkben összesen 33 jogszabály módosítást kezdeményeztünk, ezek közül 31 az adatvédelmet, 2 a közérdekű adatok nyilvánosságát érintette. A jogszabály véleményezéseink során összesen 581 észrevételt tettünk.

Tényleges vizsgálati eljárás alá összesen 1 033 ügyet vontunk, ami 43 üggyel több, mint 2016-ban. Ezek közül 585 (56%) adatvédelmi, és 448 (44%) információs szabadság tárgyú volt. Ebben az évben is megfigyelhető tendencia, hogy mindkét információs ágat érintő vizsgálati eljárásaink száma nőtt, és kiemelendő, hogy az információs szabadságot érintő vizsgálatot generáló bejelentések száma 40-nel több volt, mint az előző évben, és az arányuk is három százalékkal emelkedett az adatvédelmi ügyek arányához képest.

A Hatóság vizsgálati eljárásai mellett fontos kiemelni az érdemi jogi állásfoglalást, tájékoztatást tartalmazó 1 370 konzultációs ügyet is, melyek száma minden évben töretlenül nő, ebben az évben 72-vel emelkedett.

Az 1 033 vizsgálat alá vont ügyben 2018 januárjáig összesen 564 vizsgálatban állapítottunk meg részben vagy egészben valamilyen jogellenes adatkezelési gyakorlatot. A megállapított jogsértések száma 82-vel növekedett 2016-hoz képest.

2017-ben 105 ügyben: 61 adatvédelmi, illetve 46 információszabadság ügyben állapítottunk, illetve előztünk meg jogsértést, ez 31 esettel több, mint az előző évben. Ebben az ügycsoportban az információszabadságot érintő ügyek száma emelkedett (33 eset).

A GDPR, az európai általános adatvédelmi rendelet alkalmazására való felkészülés 2017. évi állomásai, hatóságunk szerepvállalása a GDPR kialakításában

Az adatvédelmi szabályozás az Európai Unió területén egységessé válik, így annak értelmezésének is egységesnek kell lennie az összes tagállamban. Az egységes alkalmazást elősegítő, a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport (a továbbiakban: 29-es Munkacsoport) – melyben hatóságunknak jelentős szerepe volt -, 2017 folyamán iránymutatásokat dolgozott ki, amellyel segíteni kívánta a Rendelet egységes értelmezését.

Az iránymutatások mindegyike a Munkacsoport tagjainak közös értelmezését mutatja be. A dokumentumok előkészítése a Munkacsoport kilenc alcsoportjának valamelyikében történt, melyben hatóságunk is részt vett.

Adatvédelem

A 2017-es évben az adatvédelmi ügyek intézése az eddig kialakított eljárási rend szerint, de már az új általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény és az új általános adatvédelmi rendeletre való felkészülés szellemében folyt.

GDPR alkalmazására vonatkozó tájékoztatási kérelmek megadása

2017-ben az új általános adatvédelmi rendelet alkalmazására történő felkészülés jegyében több adatkezelő is tájékoztatást kért a Hatóságtól a GDPR rendelkezéseinek értelmezésével kapcsolatban.

Tekintettel arra, hogy a GDPR magyarországi végrehajtásához szükséges jogszabálymódosítások az elmúlt évben előkészítés alatt álltak, ezért a Hatóság az adatkezelők kérdéseire adott tájékoztatóit a rendelet szövegére és a 29-es Munkacsoport által közzétett állásfoglalásokra alapozta.

A bűnüldözési célú adatkezelések az európai adatvédelmi reform kapcsán és a NAIH kapcsolódó gyakorlata

Hatóságunk 2017-ben a következő területeken vizsgálta az adatkezeléseket, és hozott döntést:

- Kamerás adatkezelések
- Adatvédelmi aggályok a követeléskezeléssel összefüggésben
- Környezettanulmány és ingatlanról készített fotók tilalma
- Hitelképesség vizsgálatának szükségtelensége
- Előzetes tájékoztatás hiánya
- Harmadik személyek – szomszédolási gyakorlat tilalma
- Előzetes tájékoztatás követelménye

- Hatósági igazolványok fénymásolatának, szkennelt változatának kezelésével kapcsolatos ügyek
- Egészségügy

Az egészségügyi adatkezelés terén 2017-ben a legfontosabb esemény az Elektronikus Egészségügyi Szolgáltatási Tér (EESZT) gyakorlati indulása volt. Az EESZT az egészségügyi szolgáltatók összekapcsolásával és a számukra létrehozott egységes kommunikációs tér biztosításával lehetővé teszi a szolgáltatók és ellátottak közötti hatékonyabb együttműködést, leegyszerűsödik az ellátás folyamán keletkezett adatok és dokumentumok elérhetősége, biztosítottá válik az egészségügyi ágazat számára a rendelkezésre álló adatok egységes és hatékony elemzése, az érintettek önrendelkezési jogának egyidejű biztosításával. A rendszerben kezelt adatokkal kapcsolatban fogalmazott meg, és adott hatóságunk véleményezést.

A Magyarországi Szcintológia Egyház és a Szcintológia Egyház Központi Szervezet adatkezelésének hatósági vizsgálata

Hatóságunk kiemelten vizsgálata a 2017. évben is a Magyarországi Szcintológia Egyház adatkezelését. A hatósági eljárást megelőzően is érkeztek panaszok a Hatósághoz, melyekben a panaszosok a Magyarországi Szcintológia Egyházat (továbbiakban: MSZE), a Szcintológia Egyház Központi Szervezetét (továbbiakban: MSZE Központi Szervezet) (mindkét szervezetre vonatkozó megállapítás esetében a továbbiakban: Egyház) és az MSZE vidéki Misszióinak adatkezelési gyakorlatát sérelmezték.

A hatósági vizsgálat határozata megtiltotta a Kötelezettek további jogellenes adatkezelését és felszólította őket arra, hogy alakítsák át előzetes tájékoztatási gyakorlatukat, adjanak megfelelő előzetes tájékoztatást és kérjék az összes érintett adatkezelési hozzájárulását, illetve hozzájárulásának megerősítését. Megerősített hozzájárulás hiányában felszólította a Kötelezetteket az érintett adatainak dokumentált törlésére. Megtiltotta a Hatóság a munkatársnak, munkatársi megbízásra jelentkezőnek és hívőnek sem minősülő harmadik személyek személyes adatainak gyűjtésére vonatkozó gyakorlatukat és elrendelte az így kezelt személyes adatok törlését is. Felszólította továbbá a Kötelezetteket arra, hogy gondoskodjanak a külföldre történő adattovábbítás megszüntetéséről.

A Hatóság mindezekén felül 20 millió forint adatvédelmi bírságot szabott ki az adatkezelőkre. A bírság a központi költségvetés bevétele.

Adatvédelmi Audit és BCR-ek, Kötelező szervezeti szabályozása

A NAIH 2017-ben 14 kötelező szervezeti szabályozást (a továbbiakban: BCR) hagyott jóvá. A jóváhagyott BCR-ek mindegyikének esetében sor került a NAIH általi jóváhagyást megelőzően a 29-es Munkacsoport WP 107-es munkadokumentuma szerinti együttműködési eljárás lefolytatására, illetve a vezető hatóság jóváhagyására.

Információs szabadság

A Hatóság a korábbinál is nagyobb figyelmet fordított a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésére, az azzal kapcsolatos teendők ellátására, valamint az információs szabadsággal kapcsolatos kötelezettségek tudatosítására.

A Hatóság az elmúlt évekhez hasonlóan kiemelten foglalkozott a közpénzek és a nemzeti

vagyon kezelésére, felhasználására vonatkozó adatok nyilvánosságával. Az említett közjavakkal való gazdálkodást mindenkor az átláthatóság és a közélet tisztasága elvének betartásával, annak megfelelően kell végezni. Ezen alaptörvényben is nevesített értékek, célok megvalósulásához elengedhetetlenül fontos az információszabadság megléte és érvényesülése.

Ebben az évben a Hatóság tovább szélesítette, fejlesztette gyakorlatát a közérdekű adatigénylések teljesítéséért megállapítható költségtérítés szabályainak alkalmazási területén. 2017 volt ugyanis az első olyan év, amelyben a vonatkozó előírások már az év egészében hatályban voltak.

A Hatóság továbbra is aktív szerepet vállalt a korrupció megelőzésével összefüggő állami feladatok ellátásában. Emellett a Hatóság aktívan részt vett az információszabadsággal foglalkozó nemzetközi és európai fórumokon is. E konferenciák célja mindenekelőtt a szorosabb nemzetközi együttműködés elősegítése, valamint a különböző nemzeti gyakorlatok közelítése volt.

A NAIH korrupció megelőzésével kapcsolatos tevékenységei

A NAIH számos – hazai és nemzetközi – szakmai vagy tudományos konferencián, előadáson, illetve workshopon képviseltette magát. Ezek keretében rendszeresen rávilágít az információszabadság és az átláthatóság fontosságára a korrupció megelőzésében, visszaszorításában és üldözésében. Ezen túlmenően a NAIH a témához kapcsolódó szakmai és tudományos publikációkban is felhívja a szakma és a közvélemény figyelmét e kérdéskör kiemelkedő szerepére és összefüggéseire.

Részvétel az információszabadság előmozdítására irányuló nemzetközi fórumokon

A NAIH 2017. folyamán két olyan nemzetközi fórumon is képviseltette magát, amelyek célja az információszabadság felügyeletére szakosodott nemzeti és nemzetközi intézmények közelítése, tevékenységének összehangolása volt.

A Hatóság jogalkotással kapcsolatos tevékenysége

2017-ben nem változott lényegesen a Hatóság által véleményezendő előterjesztések száma az előző évhez képest. Ugyanakkor jó ötödével nőtt az érdemi kifogást, javaslatot tartalmazó észrevételeink száma. Még inkább szignifikáns az eltérés, ha tartalmi szempontok szerint vizsgáljuk a javaslatok statisztikáját: 2016-hoz képest duplájára nőtt az adatvédelemmel kapcsolatos észrevételek mennyisége, míg az információszabadsággal kapcsolatosoké nagyjából a negyedére csökkent.

A jogi szabályozással kapcsolatos ügyek száma évenként és jogforrási szintenként			
Jogforrás/év	2015	2016	2017
Törvény	79	85	82
Kormányrendelet	133	98	89
Miniszteri rendelet	126	83	94
Kormányhatározat	61	29	33
Közjogi szervezet-szabályozó eszközök	27	20	23
Összesen	426	315	321

A jogi szabályozással kapcsolatos tervezetekhez tett érdemi észrevételek száma			
Észrevételek jellege	Észrevételek száma/év		
	2015	2016	2017
Adatvédelemmel kapcsolatos	298	222	461
Információs szabadsággal kapcsolatos	53	101	28
Egyéb	137	127	92
Összesen	488	450	581

Az Infotv. módosítása

Az Infotv. módosítására irányuló előkészítő munkában az igazságügyi tárca és a NAIH megegyezése alapján a NAIH-nak már a kezdetektől, 2017 januárjától lehetősége volt részt venni. A két szerv között rendszeres közvetlen munkakapcsolat alakulhatott ki ügyintézői szinten – hivatalos találkozók, észrevételezések közbeiktatásával – a szabályok konkrét tartalmának kidolgozására és a kérdések tisztázására.

A titkos információgyűjtés külső engedélyezési rendszerének reformja

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) módosítását a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) 2016-os ítélete (a továbbiakban: Ítélet) teszi szükségessé. A múlt évi beszámoló számot adott a Hatóság Ítélettel kapcsolatos javaslatairól, valamint a törvénymódosítás érdekében történő fellépéséről. Az Nbtv. módosítás előkészítése áthúzódott 2017-re, ezért most a tárgyévi fejleményeket vesszük sorra.

Az Országgyűlés Nemzetbiztonsági bizottságának elnöke felkérte a NAIH elnökét a külső engedélyezési reformmal kapcsolatos álláspontjának kifejtésére. E felkérés lehetőséget ad a külső engedélyezési rendszer adatvédelmi szempontjainak felvázolására.

A hatóság további konkrét feladatai a titkos információgyűjtés vizsgálatának szabályozásával kapcsolatban

- A titkos információgyűjtés végrehajtása közbeni ellenőrzés
- A speciális eszközök alkalmazásának utólagos ellenőrzése
- A nemzetbiztonsági célú titkos információgyűjtés szabályozása az NBSZ adatvédelmi auditjának tükrében
- A bűnüldözési célú titkos információgyűjtés szabályozása
- A tiltott adatszerzés büntetőjogi szankcionálása

A Kormányzati Adattrezor

Az elektronikus ügyintézésről szóló törvény ad felhatalmazást a biztonsági mentések végrehajtási rendeleti szabályozására. E felhatalmazás alapján a Belügyminisztérium előkészítette a Kormányzati Adattrezorról szóló kormányrendelet tervezetét. Az előterjesztés értelmében az elektronikus ügyintézésre kötelezett szervek rendszeres adatmentésre kötelesek az informatikai rendszereikből, amelyet át kell adniuk megőrzésre a Kormányzati Adattrezor számára. A Kormányzati Adattrezor biztosítja a mentett adatállományok tárolását, vagyis az adatforrás szervek rendeltetészerű működéséhez szükséges adatok megőrzését és visszaállíthatóságát arra az esetre, ha az adatátadó szervek valamelyikénél természeti

katasztrófa, terrortámadás, vagy más ok folytán sérülnének vagy megsemmisülnének a feladatellátáshoz szükséges nyilvántartások.

A közterületi megfigyelő rendszerek egységes informatikai rendszerbe integrálása

A Belügyminisztérium által közigazgatási egyeztetésre bocsátott, több törvény módosítását érintő előterjesztés arra irányult, hogy a jövőben a rendőrség, a közterület-felügyelet, a személyszállítási szolgáltatók, a közútkezelők, az útdíjszedők által, valamint a pénzügyi szolgáltatóknál rögzített kép- és hangfelvételeket egy a Belügyminisztériumnak alárendelt, központi állami szolgáltató szervhez kelljen továbbítani. A törvénytervezet szerint az adatkezelő szervezetek informatikai úton hozzáférést biztosítanak a törvényben feljogosított szervezetek számára és ezáltal „*az egyenként történő megkeresések mellőzhetőek*”. A Hatóság szerint az ország közterületeit figyelő kamerák képfolyamainak egy állami szerv számára történő kötelező átadása aligha lenne úgy értékelhető, hogy az adatvédelmi szempontból nem változtat a jelenlegi helyzeten.

Nemzetközi kapcsolatok

2017-ben az összes uniós adatvédelmi hatóság leginkább a GDPR és az uniós Bűnügyi Irányelv új szabályozási rendszereire való felkészülésre koncentrált.

A Brexittel kapcsolatban a brit adatvédelmi hatóság megerősítette, hogy a jövőben is szorosan együtt kívánnak működni az uniós adatvédelmi munkacsoportokkal, az illetékes brit (digitális gazdaságért felelős) miniszter pedig elkötelezett a GDPR teljes körű alkalmazása mellett 2018 májusától. Ugyanakkor a Bizottság felhívta a nyilvánosság figyelmét arra, hogy 2019. március 30-tól az Egyesült Királyság a GDPR értelmében adatvédelmi szempontból úgynevezett harmadik országnak minősül, ennek minden következményével együtt.

Számos bilaterális, regionális és nemzetközi tanácskozás témája volt egy-egy általános vagy részletszabályozás gyakorlati kidolgozásának problematikája. Ezek sorából is kiemelkedik a 2017 októberében Visegrádon megrendezett adatvédelmi hatóságok V4-es találkozója, ahol stratégiai és szervezeti kérdéseket vitattak meg a hatóságok vezetői.

Részvétel a 29-es Adatvédelmi Munkacsoport munkájában

A 29-es Adatvédelmi Munkacsoportnak, amely az Európai Unió adatvédelmi irányelvének 29. cikke alapján látja el elsősorban tanácsadói feladatait, a 2017-es volt az utolsó teljes éve. Az új adatvédelmi rendelet, a GDPR értelmében ugyanis helyét 2018 májusától az Európai Adatvédelmi Testület veszi át. A Munkacsoport 2017-ben elsősorban a GDPR-ra való felkészülésre összpontosította munkáját, és olyan iránymutatásokat fogalmazott meg, amelyek a rendelet gyakorlati alkalmazásához nyújtanak segítséget, mind az adatkezelőknek, mind a jogalkalmazó hatóságoknak.

Az iránymutatások az alábbi témákban születtek:

- Az adathordozhatóság jogáról
- Az adatvédelmi tisztviselőről
- A vezető hatóságról
- Az adatvédelmi hatásvizsgálatról
- Az adatvédelmi (közigazgatási) bírságról
- Az adatvédelmi incidens bejelentéséről
- Az automatizált egyedi döntéshozatalról és a profilozásról

- Az érintetti hozzájárulásról
- Az adatkezelés kapcsán az átláthatóságról
- A harmadik országba irányuló adattovábbítással összefüggésben több kérdésben is

A 29-es adatvédelmi munkacsoport al csoportjai, melynek hatóságunk is tagja, üléseinek aktív részese.

Ezek a 29-es al csoportok a következők:

– **Együttműködési Al csoport (Cooperation Subgroup)**

Az al csoport feladata volt, hogy az egyablakos ügyintézés, a kölcsönös segítségnyújtás és a közös műveletek eljárásait részletesen kidolgozza, ezzel kapcsolatban közös álláspontot alakítson ki. Szintén az Együttműködési Al csoport készítette elő a közigazgatási bírságról szóló iránymutatást.

– **GDPR Végrehajtási Eljárások Al csoport (Enforcement Subgroup)**

A munkacsoport elsődleges célja 2017-ben, hogy a 29-es Adatvédelmi Munkacsoport által kidolgozott eszközökkel különböző valós/generált esettanulmányok útján tesztelje a GDPR három együttműködési rendszerét.

– **Nemzetközi Adattovábbítási Al csoport (International Transfers Subgroup – ITS)**

Kiemelt téma volt a Privacy Shield éves felülvizsgálatában a kereskedelmi vonatkozású kérdések vizsgálata, de a 2017-es munkát itt is alapvetően a GDPR-ra való felkészülés határozta meg.

– **Határok, Utazás és Bűnüldözés Al csoport (Borders, Travels and Law Enforcement Subgroup – BTLE)**

Ez az al csoport véglegesítette azt a dokumentum csomagot, amely ajánlásokat tartalmaz a Bűnügyi Irányelv fontosabb rendelkezéseinek értelmezésével, elemzésével kapcsolatban.

– **Technológiai Al csoport (Technology Subgroup – TS)**

A TS lett kijelölve az adathordozhatósághoz, az adatvédelmi hatásvizsgálathoz, az adatvédelmi incidens jelentéshez és az adatvédelmi tanúsításhoz kapcsolódó iránymutatások előkészítésére.

Részvétel az Európai Unió közös adatvédelmi felügyelő testületeiben

– **A Schengeni Információs Rendszer Adatvédelmét Felügyelő Munkacsoport (SIS II SCG)**

A 2013. április 9-én hatályba lépett Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló 1987/2006/EK számú európai parlamenti és tanácsi rendelet egy vegyes típusú koordinációs ellenőrző csoport létrehozását írja elő, amely SIS II koordinációs ellenőrző csoportként (Coordinated Supervision Group) alakult meg még 2013 folyamán és folytatta tevékenységét 2017-ben is.

– **Váminformációs Rendszer Adatvédelmét Felügyelő Munkacsoport (JSA Customs és CIS SCG)**

A JSA Customs, mint az EU „rég *harmadik pillérébe*” tartozó adatokat kezelő váminformációs rendszert ellenőrző hatóság feladatai 2017. május 1. után integrálásra kerülnek a Vámügyi Információs Rendszer Koordinációs Ellenőrzési Csoportjába

(CIS SCG). A JSA Customs hatóság tehát formálisan megszűnt, azonban eddigi feladatait és a hatáskörébe tartozó ügyeket a CIS SCG látja el.

– **Eurodac Rendszer Adatvédelmét Felügyelő Munkacsoport (Eurodac SCG)**

A 2013. április 9-én hatályba lépett Schengeni Információs Rendszer második generációjának (SIS II) létrehozásáról, működtetéséről és használatáról szóló 1987/2006/EK számú európai parlamenti és tanácsi rendelet egy vegyes típusú koordinációs ellenőrző csoport létrehozását írja elő, amely SIS II koordinációs ellenőrző csoportként (Coordinated Supervision Group) alakult meg még 2013 folyamán és folytatta tevékenységét 2017-ben is.

– **Vízuminformációs Rendszer Adatvédelmét Felügyelő Munkacsoport (VIS SCG)**

– **Europol Együttműködési Testület (Europol Cooperation Board)**

Az Europol Együttműködési Testülete (Europol Cooperation) összesen három ülést tartott 2017-ben, amelyen Magyarországot a NAIH képviselte.

– **Távközléssel foglalkozó nemzetközi adatvédelmi munkacsoport (International Working Group on Data Protection in Telecommunications - IWGDPT)**

A munkacsoport 2017-ben véleményt fogadott el az e-learning megoldások során kezelt személyes adatokról; a domain regisztrációs nyilvántartást vezető ICANN whois adatbázisának adatvédelmi kérdéseiről; a titkosszolgálati adatgyűjtés nemzetközi alapelveiről; a firmware és szoftver frissítések és az elszámoltathatóság adatvédelmi alapelveinek a kérdésköréről; a határon átnyúló bűnüldözési adatigényléssel kapcsolatos kérdéskörökről.

– **Délkelet-európai Rendőri Együttműködési Egyezmény (Police Cooperation Convention for Southeast Europe - PCC SEE)**

Az Egyezményhez Magyarország a 2012. évi XCII. törvény 2012. december 11-ei hatályba léptetésével csatlakozott. Az Egyezmény célja, hogy növelje a biztonságot a térségben és felkészítse a nyugat-balkáni országokat az európai uniós tagságra.

A NAIH nemzetközi projektjei

Macedón projekt

Az EUROPAID által *finanszírozott* „Support to access to right on protection of personal data in Macedonia” pályázat keretében, amelyben a NAIH konzorciumi partnerként vesz részt, 2017-ben is folytatódottak a szakértői tanulmányutak a Macedón Köztársaságban. A három NAIH szakértő témái: nemzetközi adatvédelmi együttműködés, a két információs jog összhangjának megteremtése, valamint a bíróságok, ügyészségek és az ombudsman adatkezeléseinek egyes kérdései. A projekt részeként a Macedón Adatvédelmi Hatóság munkatársai 2017 júliusában egy budapesti látogatás során közvetlenül megismerhették a Hatóság belső működését és eljárásait, valamint látogatást tettek a Magyar Telekom Nyrt.-nél, ahol a vállalat belső adatvédelmi felelősével konzultáltak.

STAR Project

2017 novemberében a budapesti kick-off találkozóval kezdetét vette az új uniós adatvédelmi projektünk – STAR Project (*Support Training Activities on the data protection Reform*) – megvalósítási szakasza. A 24 hónapos projekt az Európai Unió társfinanszírozásában valósul meg, partnerek a NAIH mellett a brüsszeli Vrije Universiteit (VUB) és a brit Trilateral

Research Ltd. (TRI), célja a GDPR-hoz kapcsolódó, adatvédelmi hatóságok és adatvédelmi tisztviselők részére szóló képzési anyagok összeállítása és tesztelése. A projekttel kapcsolatban a <https://projectstareu.wordpress.com/> weboldalon található további információk.

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság 2017. évi összesített előirányzataihoz kapcsolódó teljesítések levezetése

Megnevezés	2016. évi tény	2017. évi eredeti előirányzat	2017. évi törvényi módosított előirányzat	2017. évi módosított előirányzat	2017. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	605,5	642,3	642,3	739,4	671,8	111%	91%
<i>ebből: személyi juttatás</i>	370,6	411,8	411,8	429,0	407,7	110%	95%
Bevétel	35,1	0,0	0,0	45,9	45,9	131%	100%
Támogatás	573,8	642,3	642,3	643,2	643,2	112%	100%
Költségvetési maradvány	56,4	–	–	50,3	50,3	89%	100%
Létszám (fő)	68	73	70	70	70	134%	100%

A 2017. évi költségvetési tervezéshez általunk benyújtott, működési és fejlesztési célú igényeinket alátámasztó dokumentumok alapján, az Országgyűlés által elfogadott 2017. évi költségvetési támogatás 11,9%-kal, 68,8 millió forinttal haladta meg a 2016. évi eredeti előirányzatot. Ennek fő magyarázata a 2018. év május 25-én életbe lépő és alkalmazandó GDPR-ra való felkészüléssel járó hatósági többletfeladathoz rendelt többlet forrás. A kiadási előirányzat – a módosított előirányzathoz képest –, amely nagyobb részben a működési költségvetésünket érintette, 11%-os növekedést mutat, egyenes arányban a személyi juttatás növekedésével, ami 10%-os. Ennek magyarázata, hogy a GDPR 2018. évi hatályba lépésével, a 2017. évi előkészületi fázisának többletfeladatai ellátásához, valamint az új, titokfelügyeleti jogkör személyi feltételeinek megteremtéséhez szükséges többlet anyagi forrásra volt szükség. Az egyéb bevételi előirányzat 10,8 millió forint növekedést mutat az előző évhez képest. Ennek oka a lényegesen több számú uniós kiküldetés visszatérítése, a KÖFOP pályázat kapcsán 25 millió forint előleg 2017. évi lehívása, valamint az Arcades gyermekjogi projekt 2016. évi lezárása utáni, 2017. évi pénzügyi rendezéshez kapcsolódó 2,5 millió bevételre vezethető vissza.

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság, mint költségvetési szerv 2017. évi intézményi szintű előirányzataihoz kapcsolódó teljesítési adatai:

millió forintban egy tizedessel

fő

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám
2016. évi XC. törvény szerinti előirányzat	642,3		642,3	411,8	73
Módosítások jogcímenként					
Maradvány igénybevétele	50,3	50,3		4,6	
Bérkompenzáció	0,2		0,2	0,1	
Garantált bérminimum	0,7		0,7	0,6	
KÖFOP Projekt	25,0	25,0		19,5	
Többletbevétel	20,9	20,9			
Átcsoportosítás intézményi hatáskörben				-7,6	
2017. évi módosított előirányzat	739,4	96,2	643,2	429,0	70

A 2016. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány felhasználása teljes egészében teljesült 2017-ben. Ebből a személyi előirányzatra fordítódott 4,6 millió forint.

A 1301/2017. (VI. 7.) Korm. határozat értelmében a Hatóság részére térített bérkompenzáció 0,2 millió forint, melyből 0,1 millió forint a személyi előirányzatot érintette.

A NGM/2.977/5/2017. és NGM/2.977/32/2017. iktsz. levelek alapján a Hatóság részére térített garantált bérminimum 0,7 millió forint, melyből 0,6 millió forint a személyi előirányzatot érintette.

A KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-00029 projektben leírt támogatási előleg első részletét (25 millió Ft-ot) Hatóságunk előirányzatosította.

Az egyéb többletbevétel összesen 21 millió forint volt, melyből a személyi előirányzatunkra nem történt átcsoportosítás. A többletbevétel az uniós kiküldetések, részvételek utazási kiadásainak és az ARCADES projekt lezárása utáni, végelszámolás visszatérítéséből, az audit bevételekből és BCR bevételekből tevődik össze.

A személyi előirányzataból 7,6 millió forint átcsoportosítása történt a dologi kiadásokra, valamint az egyéb működési célú előirányzatra.

A kiadási előirányzat teljesítése

adatok millió Ft-ban

Kiadási jogcímek	Módosított előirányzat	Teljesítés	Maradvány
Személyi juttatások	429	407,8	21,2
Munkaadókat terhelő járulékok	104,2	98,6	5,6
Dologi kiadások	130,7	114,7	16
Egyéb működési célú kiadások	10,6	10,6	0
Beruházások	63,5	40,2	23,3
Felújítások	1,5	0	1,5
Összesen	739,5	671,9	67,6

A személyi juttatások módosított előirányzat 429,0 millió forint volt, melynek 73%-a törvény szerinti illetményre lett felhasználva, a teljesítés 407,7 millió forint volt. A munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó 2017. évi kiadási előirányzatának teljesítése 98,6 millió forint volt.

A dologi előirányzat kiadási teljesítési adatain (114,8 millió forint) belül, a teljes dologi kiadásokhoz viszonyítva, készletbeszerzésre 13%, a kommunikációs szolgáltatásokra 12%, szolgáltatási kiadásokra 36%, a kiküldetések, reklám és propaganda kiadásokra 22%, 17% pedig az egyéb dologi kiadásokra került kifizetésre.

Intézményi beruházások között az immateriális javak beszerzésére 1,5 millió forintot, ingatlan bővítésére 2,4 millió forintot, az informatikai eszközök beszerzésére 19,3 millió forintot, az egyéb tárgyi eszközök beszerzésére 8,4 millió forintot költött a Hatóság. A beruházási célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó teljesítése 8,5 millió forint volt.

A Hatóság 2017. évi mérlege

A mérleg főösszege a 2017. december 31-i állapot szerint 134,7 millió forint. Növekedése az előző évihez képest nem számottevő, vagyis 12,5 millió forinttal, 10,2%-kal több, a 2016. évihez képest. Ez a növekedés részben a 2017. évet érintő nemzeti vagyona tartozó befektetett eszközök 4,3 millió forint értékű csökkenéséből, 11,3 millió forint pénzeszköz növekményből, a követelés december 31-i állományának (2016-ban 0 forint volt) 2,8 millió forintos, egyéb sajátos elszámolások, valamint az aktív időbeli elhatárolások 2,7 millió forintos növekményéből tevődik össze.

Forrás oldalon 34 millió forinttal nőtt a saját tőke értéke a mérleg szerinti pozitív eredménye miatt. A kötelezettségeink 10,1 millió forinttal, több mint harmadával csökkent a 2016. évhez képest. A passzív időbeli elhatárolások állománya 11,3 millió forinttal csökkentek.

A 2017. évi tárgyi eszköz nyitó állomány 69,1 millió forint. Az eszközállomány nettó értéke év végén az értékcsökkenés elszámolása után 64,8 millió forint volt.

A Hatóság személyi állománya

A Hatóság 2017. évi engedélyezett létszám 73 fő volt, az átlagos statisztikai létszáma 70 fő. Ebben az évben tartósan távol lévő dolgozónk nem volt.

A Hatóság 2017-ben nem rendelkezett **fejzeti kezelésű előirányzattal**.

Összegzés

A 2017. évi költségvetésünk anyagi erőforrásait, és a rendelkezésünkre állt többlet-bevételeinket a gazdaságossági, hatékonysági, szabályszerűségi szempontokat mindenkor szem előtt tartva használtuk fel. Nagy hangsúlyt fektetünk továbbra is a NAIH szervezetének, infrastruktúrájának fejlesztésére, a zökkenőmentes működés feltételeinek megteremtésére, valamint a Hatóság megismertetésére.

Budapest, 2018. július 31.

Dr. Péterfalvi Attila

elnök

